

עת"א 43280/03/15 - מדינת ישראל, שירות בתי הסוהר נגד אברהים עלי שעבאן

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים
עת"א 43280-03-15 מדינת ישראל ואח'
נ' עלי שעבאן(אסיר) 25 מרץ 2015

לפני:
כב' השופטת רות לורך, סג"נ- אב"ד
כב' השופט שמואל בורנשטיין
כב' השופט צבי דותן

העותרים
נגד
המשיב
1. מדינת ישראל
2. שירות בתי הסוהר
אברהים עלי שעבאן

נוכחים:

עו"ד יעל בן שמואל ב"כ העותרים

עו"ד אורי בן נתן ב"כ המשיב

המשיב הובא ע"י שב"ס

[פרוטוקול הושמט]

פסק דין

איברהים עלי שעבאן (להלן: "האסיר") מרצה מאסר ראשון למשך 20 חודשים בעבירות של החזקת חצרים לגידול סמים ושיבוש מהלכי משפט וכן בגין עבירה של תקיפה סתם, עבירות שאין חולק שבוצעו במתחם משפחתו של האסיר.

ביום 16.3.15 דנה ועדת השחרורים שליד כלא מעשיהו (להלן: "הוועדה"), בבקשת האסיר לשחרור מוקדם.

הוועדה קבעה כי הבקשה אינה נקייה מספקות, על אף שמעורבותו בעבירה הייתה שולית, הרי העבירה עצמה הינה

עמוד 1

חמורה ביותר, הוגש מידע חסוי קשה וחמור ביותר.

הוועדה ציינה כי גדל באזור מוכה פשיעה למשפחה שחלק מחבריה עבריינים, התוכנית הטיפולית הציעה שהאסיר יעזוב את המתחם ויתגורר בעיר רהט למשך שנתיים ובדרך זו ירחק מהמקום בו בוצעו העבירות - נכון לתת הזדמנות חד פעמית לאסיר להיקלט בחברה במקום שבו ההשפעה של משפחתו אינה עוצמתית כל כך. הוועדה הוסיפה וציינה כי בבחינת מסוכנותו של האסיר, אמנם אין היא מתעלמת מהמידע החסוי שהוצג, ולאחר לבטים החליטה כי טובת החברה מחייבת לתת את הסיכוי לאסיר, למרות הסיכון שהוועדה לוקחת.

הוועדה קבעה את תנאי השחרור, ובין היתר בהתאם להסכמת האסיר, הורתה כי המשיב יהיה בפיקוח למשך שנתיים ימים מיום שחרורו, וכן במשך תקופה זו ישהה בעיר רהט.

על החלטה זו הוגשה העתירה שלפנינו.

בתמצית מציין העותר כי ועדת השחרורים לא איזנה כראוי את השיקולים והנתונים שנקבעו בחוק ובפסיקה, ועל כן החלטתה בלתי סבירה באופן קיצוני.

עוד נטען, כי הוועדה התעלמה מהסיכון הצפוי לציבור משחרורו של האסיר, מנסיבות ביצוע העבירות, מהמידע החסוי הקונקרטי והעדכני ובכך יש כדי להוות פגם היורד לשורשו של עניין.

בנוסף נטען כי הוועדה לא נתנה כלל משקל להערכת גורמי הטיפול לפיה האסיר לא רואה עצמו כזקוק לשיקום, הוא לא עבר הליך שיקומי בכלא, לא יצא לחופשות ומוגדר בקטגוריה א'.

על כן עותר העותר לבטל את החלטת הוועדה.

ב"כ האסיר מפנה לכלל כי אין להחליף בהליך שלפנינו את שיקול דעתה של הוועדה, הוועדה התלבטה התלבטות אמיתית ודווקא בכך יש כדי לחזק את החלטתה והיא נימקה את החלטתה לאור ההתלבטות. הוועדה הייתה ערה למידעים החסויים שהוצגו בפניה, והגדירה אותם כחמורים וקשים, אך איזנה את החומרה באמצעות תנאי שחרור מוקדם קשים וחריגים.

באשר למידעים עצמם, ציין ב"כ האסיר, כי רוב המידעים מתייחסים לתקופה בה שהה יחד עם מעורבים אחרים בתא בכלא ניצן, והמידעים אינם מתייחסים פרטנית אליו. מרגע שעבר האסיר לכלא מעשיהו, הוא הוגדר כאסיר עבודה ולא נמצאו מידעים נוספים אודותיו.

באשר להתרשמות גורמי הטיפול, ציין ב"כ האסיר, כי האסיר הודה חלקית בעבירות המיוחסות לו משום שהעו"ס התייחסה בשאלותיה אליו לעבירות חמורות יותר, שאין לו חלק בהם, לפי העובדות בהם הודה.

אשר לשלילת רצונו ללכת להליך טיפולי במסגרת הכלא, נטען כי הוצע לו הליך של גמילה, ואילו האסיר מעולם לא השתמש בסמים ולא רואה עצמו כמי שנזקק להליך גמילה.

ב"כ האסיר מפנה לתוכנית הטיפולית ולתנאי השחרור הקשים שיש בהם כדי לבטא את העובדה שהעבירות בהן הורשע האסיר הינן תלויות מקום, העיר לוד הוא מתחם משפחתו, ועל כן הרחקתו לעיר רהט למשך תקופה כה ארוכה יש בה כדי לאיין את המסוכנות.

עוד ציין ב"כ האסיר, כי יו"ר הוועדה שוחח באופן בלתי אמצעי עם האסיר והוועדה התרשמה ממנו כי הוא ראוי להזדמנות שנתנה הוועדה.

לאחר שעיינו במסמכים הרלוונטיים, לרבות בחומרים החסויים שהוצגו בפני הוועדה ואלה שעל סמכם הוגש תמצית המידעים בטופס 903, בחנו את טיעוני הצדדים- שוכנענו כי דין העתירה להתקבל.

נזכיר כי אכן כפי שציין ב"כ האסיר, בהליך שלפנינו אין בית המשפט מחליף את שיקול דעתה של הוועדה, אלא עליו לבחון האם ההחלטה הינה בלתי סבירה באופן קיצוני המצדיק את התערבותנו.

עוד נזכיר, כי ועדת השחרורים תשחרר אסיר רק אם שוכנעה כי הוא ראוי לשחרור, וכי שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור, כאשר נטל השכנוע רובץ לפתחו של האסיר.

כל זאת, מאחר ונקודת המוצא הינה כי על האסיר לרצות את כל העונש שנגזר עליו בגזר הדין.

הקריטריון המרכזי לבחינת שחרור מוקדם הינו הסיכוי שהאסיר לא יחזור לפעילות עבריינית לאחר שחרורו, הסיכון הצפוי משחרורו לשלום הציבור. על הסיכון ניתן ללמוד מהעבירות עצמן בהן הורשע האסיר, עברו הפלילי, התנהגותו במהלך המאסר הנלמדת גם ממידעים.

יישום הכללים הללו על המקרה שלפנינו מביא אותנו למסקנה כי החלטת הוועדה שגויה במידה המצדיקה את התערבותנו.

נקדים ונאמר, כי אף הוועדה התלבטה ולא הייתה שלמה עם החלטתה, הגדירה את המידעים אודות המסוכנות הנלמדת מהאסיר כקשים וחמורים ביותר וציינה כי היא נוטלת על עצמה סיכון בכך שהיא נותנת סיכוי לאסיר.

בענייננו, עיון במידע החסוי הרב אודות האסיר, מלמד כי אכן מדובר במסוכנות גבוהה של האסיר לציבור. בניגוד לטענת ב"כ האסיר, חלק מהמידעים מתייחסים למעורבות פרטנית של האסיר בתקופת שהייתו במעצר עם אחרים באותו תא, ולא דווקא של כל יושבי התא. המידעים חלקם מן העת האחרונה המעידים על מעורבות פלילית של האסיר ומסוכנות עתידית. העובדה כי הוא לא הועמד לדין משמעתי, אין בה כשלעצמה כדי להפחית ממשקל המידעים כראיות מנהליות הרלוונטיות להליך שלפנינו וניתן גם לשער מדוע לא הועמד לדין בגינן.

אשר להליך הטיפולי המוצע ולהתרשמות גורמי הטיפול, מעיון במסמכים הרלוונטיים עולה כי האסיר הגם שנשאל אודות נסיבות עבירות חמורות יותר, הרי בסופו של יום ציין כי הוא הודה במסגרת הסדר טיעון רק כדי לקצר הליכים ולא נטל

למעשה אחריות מלאה על העבירות בהן כן הורשע עפ"י הודאתו.

בנוסף, לא יכול להיות ספק כי תוכנית של רש"א הינה בעלת משקל רב יותר מתוכנית פרטית, אם כי לא ניתן לשלול את טענת הסנגור כי מדובר בתקופת מאסר קצרה מאז הועבר האסיר לכלא מעשיהו במהלכה לא יכול היה להשתלב בתוכנית טיפולית, כאשר התוכנית שהוצעה לו לגמילה מסמים אינה רלוונטית עבורו. יחד עם זאת, האסיר מעולם לא פנה לרש"א על מנת להשתלב בהליך טיפולי כלשהו.

לכל האמור לעיל יש להוסיף את העובדה כי האסיר לא יוצא לחופשות, ומוגדר בקטגוריה א'.

גם העובדה שמדובר באסיר שזהו מאסרו הראשון, ואין לחובתו עבר פלילי או תיקים פתוחים, אין בה כשלעצמה כדי להפחית ממידת הסיכון של המשיב לציבור באם ישוחרר שחרור מוקדם. נסיבות ביצוע העבירות, כפי שפורטו בכתב האישום שבו הודה האסיר, הגם שבוצעו כולם בתוך המתחם של משפחתו, הינן חמורות ומלמדות על מעורבות פלילית ועל העדר כל מורא מהרשויות, כאשר האסיר ניסה להשמיד את הראיות ובהזדמנות אחרת תקף שוטרים שבאו לבצע חיפוש במתחם.

באשר להרחקתו של האסיר לעיר רהט למשך תקופה ממושכת של שנתיים, אין בכך לטעמנו כדי לאיין במידה הנדרשת את מסוכנותו לציבור, לאור מכלול המידעים שהיו לפנינו ושאר הנסיבות שפורטו לעיל.

לאור האמור לעיל, אנו מקבלים את העתירה ומבטלים את החלטת הוועדה להורות על שחרורו המוקדם.

לבקשת ב"כ האסיר, אין בהחלטתנו כדי לקבוע שהאסיר לא יוכל לפנות לרשות הטיפולית בכלא על מנת לבחון אפשרות של הכנת תוכנית רש"א.

**ניתן והודע היום ה' ניסן
תשע"ה, 25/03/2015
במעמד הנוכחים.
רות לורך, שופטת
אב"ד**

שמואל בורנשטיין, שופט צבי דותן, שופט